

UČITELJSKI TOVARIŠ

Glasilo avstrijskega jugoslovanskega učiteljstva

Vse spise, v oceno poslane knjige itd. je pošiljati samo na naslov:

**Uredništvo Učiteljskega Tovariša
v Idriji.**

Rokopisov ne vračamo.

Vse pošiljatve je pošiljati franko.

Učiteljski Tovariš izhaja vsak petek popoldne.

Ako je ta dan praznik, izide list dan pozneje.

Vse leto velja . . . 10— K

pol leta . . . 5— "

četrt leta . . . 2-50 "

posamezne številke po 20 h.

Za oznanila je plačati od enostolpne petit-vrste,

če se tiska enkrat . . . 14 h

" " " dvakrat . . . 12 "

" " " trikrat . . . 10 "

za nadaljna uvrščanja od petit-vrste po 8 h.

Oznanila sprejema Učiteljska tiskarna (telefon št. 118).

Za reklamne notice, pojasnila, poslana, razpise služb je plačati po 20 h za petit-vrsto.

Priloge poleg poštnine 15 K.

Naročnino, reklamacije, to je vse administrativne stvari je pošiljati samo na naslov:

**Upravišтво Učiteljskega Tovariša
v Ljubljani.**

Poštna hranilnica št. 53.160.

Reklamacije so proste poštnine.

Z lopovščinami nadaljujejo!

Klerikalci iz „Katoliške tiskarne“, kjer je postlala z ukradenimi tiskovinami smrdokavra svoje gnezdo, uganjajo svoje lopovščine brez sramu naprej. V znamenje višjega varstva in dopadajenja je naslonjena ob vratih srebrna pastirska palica. Zato smejo, kar hočejo. Zanje ni zapovedi. Tudi rokovanjaci so kradli in ciganili, še lemenatarja so imeli v svoji sredi!

Takih lopovščin pa vendar se ne pomni ves politični in gospodarski boj na slovenskih tleh! Perfidnost, zlobo, laž in škodoželjnost bi treba obligatorično upodobiti namesto tistih štirih zmajev na novem mostu v Ljubljani, ki drži k Črnemu grabnu klerikalnih rokmalhov, da bi kazali svetu, kakšne štiri evangeliste časte tamkaj!

Sedaj so izlegli v „Papier-Zeitung“ nesramno zlagano notico, da je „Učiteljska tiskarna“ ustavila vsa izplačila in da stoji pred konkurzom. — To je, kakor že rečeno, nesramna laž, ki so jo seveda poklicani faktorji od naše strani takoj popravili. Ta laž nam iznova dokazuje, da se poslužujejo klerikalci vsakega še tako nesramnega sredstva, da bi uničili naš mladizavod! To podlo dejanje nam kaže klerikalce v vsi nečisti nagoti in nam veva, da ne smemo v boju z njimi imeti nobenih ozirov, pa nam obenem očita, da smo bili doslej [nasproti njim vse preveč obzirni, vse preveč dostojni!

Najprej so si na način, ki se do pičice ujema s tatinskimi manirami, prilastili vzorec

šolskih tiskovin, sedaj pa to drugo dejanje, ki je do pičice enako tatvini dobrega imena! Veliko je dobro ime vredno v trgovskem svetu, to ve vsakdo, zato je pa tisti, ki to dobro ime krade, nesramen lopov prve vrste!

Tisti, ki mu veljajo te besede, sam to najbolj dobro ve!

Tatvina tiskovin, tatvina glasovnic, tatvina dobrega imena! To je treba pribiti, da bodo vedeli še naši zanamci, s kako demoralizovano črno vojsko smo se morali boriti in pred kako demoralizovano samogoltnostjo smo morali braniti svoje dobro in pošteno ime!

Še eno moramo pribiti: Za vse lopovščine, ki jih uganjajo v „Katoliški tiskarni“ brez prestanka in z najnesramnejšo predrznostjo proti naši tiskarni, našim listom, našim društvom in našim podjetjem, delamo odgovornost tiste učitelje, ki so se priplazili v klerikalni tabor. Ako ne ustavijo tega divjega mesarskega klanja, dokazujejo, da se z njim strinjajo in da se vrši z njihovo vednostjo, da, z njihovo pomočjo!

Mislili smo, da jih je le beda prisilila, da so zatajili svoj značaj in pljunili na svojo čast, sedaj pa vidimo, da so bili čisto navadni hinavci, ki so — ko so bili še med nami — vlekli na ušesa in premišljali, kako naj nas osleparijo! Ko so bila ušesa polna in ko so načrti za selparstvo dozoreli, so šli tjakaj

in hočejo sedaj uničiti tisto, kar jim je prej dajalo zaslužek!

Takim ljudem nobenega parda! Stakimi ljudmi nobenega stika! Oni nam nasproti proglasa gospodarski bojkot, mi temu bojkotu pridružimo še družabni bojkot! Mi se za svoja podjetja, društva, liste ne bojimo propada, ker vemo, kako solidne, čiste in poštene so roke, ki vse to vodijo. Prepričani smo tudi, da je s koncem podlosti zagotovljena zmaga resnici in pravici. Vemo tudi, da bo ta podlost eksistirala le toliko časa, dokler se bodo ob njipaslene katere osebe. In trdimo naposled, da še noben tiskarski stroj izven „Katoliške tiskarne“ ni natisnil tako pohujšljive in svinjarske tiskovine, kakršna je znana rdeča brošura, ki priporoča noseči ženi — izpremembo položaja!

Ako hočejo Slovenčevci, naj nadaljujejo! Mi smo pripravljeni in bomo odbili vsak napad s tako silo, da jim bo žal do konca dni, ker so ta boj provocirali! Državnemu pravniku in vladni policiji nasproti pa še vedno veljajo tiste besede, ki smo jih zapisali v zadnjem listu: Vsem enaka pravica!

Tudi „Popotnik“.

Sedaj je tudi „Popotnik“ na vrsti! (Glej „Slovenca“ št. 28!) — Temu bojkotiranju od strani klerikalnih „pedagogov“ odgovorimo s tem, da skrbimo za čim največje razširjenje „Popotnika“, s „pedagoškim“ listom, takozvanim „Slovenskim Učiteljem“, pa ven povsod, koder še dela napotje to vidno znamenje duševnega uboštva in suženstva!

Če imate kaj iskati pri nas, pridite!

To naj bo odgovor „Slovenca“, ki zadnji čas tako skrbi za našo tiskarno. Dokler pa Slovenčevci niso dali naši tiskarni zaslužiti

niti vinarja, pa naj bodo lepo tiho! Svetohlinci naj sedaj le ne zavijajo oči prav pobožno. Poznamo jih! Morala jim je — žep!

„Slovenec“ piše:

„Tiskarna tistega stanu, ki se ima za najprosvetljenejšega in ki druge uči elementov kulture in morale, pod nobenim pogojem ne bi smela tiskati revolveržurnalov, tudi v tem slučaju ne, če bi od tega profit imela.“ — Politiški rokovanjaci! Od kje naenkrat to spoznanje? Kje so sedaj oni žurnalistični banditje, ki ob priliki vsakih volitev krajejo čast in ugled učiteljstvu, ki rohne zoper šolo in pri našajo prav rokovanjske laži o učiteljskem stanu, da ga sramote pred ljudstvom? Hočemo zopet pričeti priobčevati te cvetke katoliške žurnalistike?

Prvi poizkus!

Znana je že podla in gnusna pisava takozvanih „katoliških“ časopisov. Vse meje pa presega slovensko klerikalno časopisje. Če menite, da bi postalo lahko kdaj bolje, se motite, ker nasprotovati učiteljstvu, da ne pride do vpliva pri ljudstvu, je klerikalni princip. In oni, ki menijo, da jim kompromisi prinese zlate čase, so politični otroci. Laž, zavijanje resnice, ščuvanje zoper šolo in učiteljski stan, to so cvetke s polja „katoliške“ žurnalistike. Najbolj krvave prizre s pozorišča v Barceloni je opisovalo to časopisje ob priliki znanih dogodkov, lagalo in govorilo o stvareh, ki se niso nikdar dogajale — in to v ljudskih listih — pri tem pa vsakokrat zaključevalo: „Glejte, in to je provzročila šola, to je provzročilo učiteljstvo, in za take razbojnike hoče vzgojiti napredno učiteljstvo naše krščanske otroke.“ Ob drugi priliki je pa ščuval isti list na dejanski napad na učitelja: „Gosp. G., še kaj poskusite, pa boste še — tepeni.“ — In državno pravništvo je

LISTEK.

Bojkot? Pokažimo svojo moč!

V zadnji številki je „U. T.“ razkrinkal sovražnike „Učiteljske tiskarne“. Dovolite, da opozorim še na neko zadevo.

V svoji besni strasti niso „Slovenčevci“ proglasili bojkota le „Učit. Tovariša“, „Jutru“, „Zvončku“ in drugim listom, ki jih tiska „Učit. tiskarna“, temveč so ga razglasili tudi nad novim listom „Slovenskim Ilustrovanim Tednikom“. Ta list je nepolitiški, popolnoma nestrankarski in ni našel milosti pri „Slovenčevcih“ le za to ne, ker ga tiska „Učiteljska tiskarna“, urejuje in izdaje pa naš bivši tovariš, vsem dobro znani A. Pesek.

„Slovenski Ilustrovani Tednik“ je list, kakor smo ga Slovenci že davno potrebovali, in zasluži, da se razširi v vse slovenske kraje in vse slovenske rodovine. List je res jako dober, posebno odkar je prevzel uredništvo g. Pesek. Zadnja štev. 5. je naravnost izborna, kakor si Slovenci boljše ne moremo želeli. Na naslovni strani sta sliki Ziljank v na-

rodni nošah, v listu je pa še 15 slik: 4 iz Opatije (h članku „Glasbena Matica“ v Opatiji); grofica Stefanija Lonyaj težko bolna; Franc Napoleon, vojvoda Reichstadski, kralj rimski (članek o stoletnici njegovega rojstva in njegov življenjepis), novi tržaški škof dr. A. Karlin itd. Posebe pa še moram omeniti sliko in članek: „Velik uspeh Slovenca“, namreč dr. V. Vidmarja, ki je izvojeval sijajno zmago na svetovnem šahovskem turnirju v San Sebastianu.

„Slovenski Ilustrovani Tednik“ prinaša v posebni rubriki dovtipe in smešnice in potem „Drobiži“: razne zanimivosti in novice. Ima pa tudi „Ženski vestnik“, ki bo zanimal posebno naše ženstvo. List priobčuje znamenit Sienkiewicz roman „Zaman“ in izborne humoreske, ki jih je spisal priznani slovenski pisatelj naš tovariš Fer. Plešič.

Iz prejšnjih števk naj navedem le nekatere slike in članke: Napad Kočevcev na Kopitarja, slovenski avijatik Rusjan; slov. žel. uradniki, ki so bili kaznovani, ker so se prijavili pri ljudskem štetju za Slovence; slov. major Davorin Žunkovič, ki je bil predčasno penzioniran, ker je spisal knjigo „Die Slawen, ein Urvolk Europas“; tridesetletnica „Triglava“; tridesetletnica celjske posojilnice (Narodni dom); slov. visokošolci v Ko-

linu ob Renu, „Rokovanjaci“ v Ljutomeru itd. itd.

Vsaka številka ima po 10 do 20 slik, in sicer zanimivih aktualnih slik in člankov. „Slov. Ilustr. Tednik“ postane važen slov. kulturni faktor, ker bo ne samo v besedi, temveč tudi s slikami seznanjal svet s slovenskimi kraji, šegami, društvi itd. Slovenci se žalibog še sami sebe premalo poznajo, ker prepotovati vse slov. kraje je le malokomu mogoče. „Slovenski Ilustrovani Tednik“ pa bo prinašal slike in članke iz vseh kotov Slovenije ter tako mnogo pripomogel, da se spoznajo in zblížajo vsi Slovenci. Pa tudi druge zanimivosti priobčuje „Slov. Ilustr. Tednik“, in je res zabaven in poučen list, kakršnega Slovenci doslej še nismo imeli.

„Slovenski Ilustrovani Tednik“ je za Slovence potreba in bi si ga naj naročila vsaka šola, vsako društvo, vsaka gostilnica in rodovina slovenska. — Tovarišice in tovariši, agitirajmo za „Slov. Ilustr. Tednik“, da ga razširimo povsod, pridobivajte mu naročnikov! Agitirajte za list, ker je res dober in zasluži našo podporo, agitirajmo pa zanj tudi, da pokažemo, da list zato, če se tiska v „Učiteljski tiskarni“ in so proglasili zaradi tega nad njim „Slovenčevci“ bojkot, še ne bo trpel škode, temveč da bo uspeval v kljub temu. Tovarišice in tovariši, naša stanovska dolžnost je torej, da agitiramo za „Slov. ilustrovani

Tednik.“ — Saj celo klerikalci obsojajo nesmiselno gonjo „Slovenčevcev“! Koliko slovenskih gostilnic, kavarn, brivnic je, ki imajo naročene razne tuje ilustrovane šuntliste, ki Slovence dostikrat v besedi in s slikami zasmejujejo! Naša narodna zavednost zahteva, da vsakdo povsod zahteva „Slovenski Ilustrovani Tednik“. Če ga nimajo, naj ga naroči! Kratko malo, zahtevajte ga povsod! In če bodo vsi tako storili, bodo gostilničarji, kavarnarji, brivci že naročili „Slovenski Ilustrovani Tednik“, ker škandal je res, da imajo razne obskurne „Kikirikije“, „Slovenskega Ilustrovanega Tednika“ bi pa ne imeli!

Pa tudi zasebniki si naj naroče „Slov. Ilustrovani Tednik“, saj je naročnina tako malenkostna, da jo zmore pač vsakdo. Četrletno le 1-80 K!

Naj bi se število „Slov. Ilustr. Tednika“ kar začetkom aprila t. l. podvojilo, potrojilo! Kakor si stavijo naši nasprotniki gotove roke, da agitirajo za kak časopis, tako si stavimo začenimo takoj agitirat vsak v svojem kraju za „Slovenski Ilustrovani Tednik“. Stavimo si za nalogo: vsaka tovarišica in vsak tovariš naj pridobi vsaj par naročnikov, da preprečimo zlobne nakane zagrizenih strankarjev! —b—